

Eestiaegse stiili elushoidjad

Angelika ja Rein Mikk elasid kakskümmend viis aastat tagasi Õismäel ühetoalises korteris, mida ehtis päranduseks saadud uhke valge magamistoakomplekt. Kaunis mööbel süttas unistuse luua kunagi oma kodu majas, mis kannab eestiaegse linnaelu ajastut ja stiili. Nende unistus täitus.

Maja, milles ooperilaulja Angelika Mikk ja [rahvusooperi Estonia](#) turundusjuht Rein Mikk elavad, on säilitanud oma ilme just sellisena, nagu see Eesti Vabariigi ajal ehitati. Tiheda liiklusega tänava äärset elamut südalinnas nimetatakse selle kunagise omaniku järgi Tikenbergi majaks.

Priidik Tikenberg (1873-1939) oli Tallinna vorstitööstur, kelle vorstivabrik Liivalaia tänavas oli väga tuntud. Maja on projekteerinud Karl Tarvas (kuni 1940 Karl Treimann), 1920-1930ndate üks nõutumaid arhitekte, kes projekteeris Tallinnas hulga kortermaju jõukamale keksklassile. Tikenbergi maja sai valmis 1929, on üle elanud 1944. aasta märtsipommitamise ja sellele järgnenud okupatsiooniaja, mil korrusesuurused avarad kodud tükeldati kommunaal-korteriteks.

Korteri, kuhu Angelika ja Rein 2000. aastal koos lastega kolisid, kunagises ühisköögis oli jäänukina alles koguni neli gaasipliiti. "Sanitaarolukord oli üsna hull. Renoveerisime korteri, muutmata selle põhiplaani. Mõnda väikest seinat sai liigutatud: köögi ja garderoobi asukoht muutusid, aga avarus jäi alles. Siin on väga palju valgust ja palju ruumi. Elame Tallinna ühe tihedama liiklusega tänava ääres, ent sellegipoolest on siin vaikne. Panime kolmekordsed aknad, et linnamüra tuppa ei kostuks," räägib Rein.

Huvitava ajalooga hoone üle tunnevad elanikud uhkust. Trepikojas, postkastide kohal on raamitud fotod Priidik Tikenbergi lihapoest, tema tütre Karin Marie (1918-2002) olulisematest lapsepõlvehetkedest, noorusajast ja ka vanaduspõlvest. Mikkude kodu laiub poolel korrusel. Siin on kolm väiksemat tuba ning saalimöötu elu- ja söögituba. Korteri on üksteist akent, millest avanevad vaated nii hoovi kui tänavale. Ainus, mis veel tänaselgi päeval kauget sõjaaega meenutab, on põrand. Sellele ei jõutud tammeparketit panna, sest sõda tuli peale, ent laud ehk nii-öelda "must aluspõrand" on nii kvaliteetne, et liialdamata saab seda nimetada korteri üheks ehteks. Alles on hoitud ka algselt ehitatud küttekolded.

"Paljudele asjadele, mis elus toimuvad, tekib tähendus tagantjärele," räägib Angelika. "Olime ülinõored, kui käisime Reinuga Soomes maasikaid korjamas, et raha teenida. Ostsime selle eest endale Õismäele ühetoalise korteri. Kui elu edenes, võttis iga noor tudeng õppelaenu, meil kulus see antiiksele mööblile. Pärast ühetoalist elasime kolmetoalises kodus Õismäel, kus kõik nurgad olid mööblit

Kroonika Kodu-Eri

1,32,33,34,35,36,37,38

Rahvusooper Estonia
Estonia teater
Teater

täis. Ju tunnetasin ette, et jõuame ükskord siia - varusime asju intuiivselt, et need ühel päeval endale õige koha leiaks."

HEAD TUTTAVAD ANTIIGIÄRIMEESTEGA

Millest algas kirklik huvi antiikmööbli ja tähendust kandvate asjade vastu, ei oskagi kumbki öelda. Angelika ja Rein tegutsevad põhimõttel, et parem ärgu olgu mööblit üldse, kui et see on papist või plastikust. Kindlat joont hoides on nende kodust saanud paik, kus sulandub ühtseks Eesti autentne antiik, sajandi alguse ja 1920ndate linnamööbel. Sekka natuke biidermeierit, millest on teada, et see on olnud Eestis kasutusel.

Antiikmööbel on nende suur huvi. Ükskõik, millisesse linna Rein ja Angelika ka ei satu, esimene käik on neil otse kohalikku antiigiärisse. Laatadel ja angaarides, samuti kirbuturgudel Kuressaares, Pärnus, Tartus, Viljandis ja Haapsalus on Mikud antiigiärimeestele tuttavad. Neil aidatakse otsida mööblit, millesse omaaegsed tislid on oma hinge sisse pannud.

"Enamiku esemeid oleme restaureerinud ise, aga liiga läikima ei taha neid lüüa, sest klanitult kaob asjadelt hõng," lausub Angelika.

Aastate eest sattusid Mikud veidrasse olukorda - leidsid antiigiärist teleri paigutamiseks sobiva kapi, aga omanik keeldus seda neile müümast. See oli suurekseline kauni dekooriga kapp, mis sobib suurepäraselt kaasaegse kodutehnika peitmiseks. Kui ostmiseks läks, ütles omanik, et just see kapp on broneeritud. Rein ja Angelika leppisid olukorraga, ent kui nad teist korda samasse ärisse sattusid, oli kapp ikka müümata. Nii juhtus see kolmandalgi korral - siis omanik leebus.

"Me ei küsinud, miks seda meile müüa ei taheta. Omanik pidas mind blondiiniks, kes ei tea asjade tegelikku väärtust. Ju ta kartis, et võtame karniisid maha ja värvime kapi roosaks. Seda lugu on täna tore meenutada, sest nii said meist head tuttavad," räägib Angelika.

UHKE VALGE MAGAMISTUBA

Uhke mööblikomplekt Mikkude magamistoas kannab kadunud ajastu stiili. See on Reinu ema ristiisalt pärandina saadud - valge imeline riidekapp ja öökapid. Lisaks juugendlik peeglilaud. Selliseid mööblikomplekte said Eesti ajal endale lubada jõukal järjel inimesed. Võib-olla see valge uhkus, mis jõudis Mikkudeni nende abielu algusaastail ja on tänini kasutusel, määraski nende kodu loo.

Talupoeglikest mööblitükkidest on Reinu ja Angelika kodu puutumata - neid pole nad oma linnakoju valinud, sellised sinna ei sobitu.

"Kujundamise raskus seisneb oskuses leida erilisi asju taskukohase hinnaga. Suurim kunst ongi leida seda, mida teistel pole, ja siin oleme olnud kannatlikud. Kõik, kes on maja või korterit ehitanud või renoveerinud, teavad, et hinnad muutuvad ja mitte kunagi väiksemaks. Meile Reinuga teeb kogu asja juures kõige rohkem rõõmu, et oleme

olulised ja suured asjad saanud tehtud väikese raha eest ja enamasti oma kätega. See ongi meie kodu võti," selgitab Angelika.

Näiteks elutoa põrandalambi ostsid nad ühe Mustamäe daami käest. Väga ilus, soodne, aga täiesti kulunud. Lambikupli uuendamine vajab aega ja sihikindlust. Angelika meenutab, et tal olid sõrmeotsad nõelumisest verised, aga pilkupüüdev valgusti, mis annab kodule hubase sooja valguse, sai valmis. Rein pani lambile ka uue elektrisüsteemi.

"Eks me oleme ka parajad maksimalistid. Halvasti ei taha teha ja ilusa asja tegemine vajab kannatlikkust ja aega," ütleb Angelika. 23 aasta eest renoveeritud korter on ühel korral saanud remondikuuri, ent kõik toona valitud tapeedid läksid uuesti kordamisele."Selles väljendub meie konservatiivsus," ütleb abielupaar justkui ühest suust.

KÖÖK LEPO MIKKO MAALIGA

Angelika ei mäleta täpselt, millist perekondlikku sündmust Mikud parajasti tähistasid, oli see pulma-aastapäev või Angelika sünnipäev - ent tol päeval tegi Rein naisele erilise kingituse. Kinkepaberis oli eesti ühe silmapaistvaima maaliija Lepo Mikko teos sõjajärgsest modernismiajastust. Erakordne maal on stiilse korteri üks pilkupüüdvamaid esemeid. See ripub kõige nähtavamas kohas - köögis, mis on kodu süda ja kus söögilaua ümber käib alatasa sebumine.

"Minu vanaisa ehk Arne Miku isa Johannes ja kunstnik Lepo Mikko, (kodanikunimega Leonid Mikk - toim.) olid vennad. Pallaslase Lepo Mikko töid liigub kunstiringkondades harva. Hea, et meil ta olemas on," räägib Rein.

Köögi teisel seinal on natüürmort kalade ja kõrvitsaga. See pärineb Angelika lapsepõlvkodust. "Meie kodu on seotud enamasti asjadega, mis kannavad meie endiga seotud lugusid. Isiklikult mulle on vist olulisim üks kummut, mida mäletan oma lapsepõlvkodust Pirita-Kosel ja millel on otseühendus ka selle majaga siin," lisab Rein.

Armas tsaariaegne kummut jõudis Mikkude peresse 1944. aasta märtsipommitamise järel. Reinu ema, tollal 11-aastase Reeda pere Kaupmehe tänaval asunud kodu hävines pommitamises täielikult ja hävingu keskelt tuli lahkuda kaks kätt taskus. Sõbrad andsid koduta jäänud perele portsu asju, mille seas oli ka kummut. Kui Angelika ja Rein kolisid oma nüüdsesse koju, kinkis Reet sümboolselt kummuti noortele, tuues ta justkui tagasi oma koju - samasse Tikenbergi majja, kus oli elanud pere, kes sõja ajal Reinu ema aitas.

Pärast Reinu lapsepõlvkodu müümist jõudsid Angelika ja Reinu koju ka teeneka ooperilavastaja, [rahvusoper Estonia](#) raudvara Arne Miku kogust pärit noodid ja klaviirid.

"Need on tähendusrikkad asjad ja isa on neid hästi hoidnud. Paljud esemed ja noodid annetas ta Eesti Muusikaakadeemiale ja Estonia

Seltsile, aga kuna Angelika laulab, siis saabus noodikogu meile. Arne Kadrioru korterisse need ei mahtunud," sõnab Rein.

ESTONIA PEOD MIKKUDE POOL

Mikud ei oleks Mikud, kui nende kodus ei kõlaks ooperimuusika või ei mängitaks klaverit. Nad võõrustavad tihti estoonlasi. Eriti hinnas on Angelika ja Reinu Estonia teatrist mõneminutilise jalutuskäigu kaugusel olev kodu esietenduste järel. Sopran Angelika Miku häält on kuulnud naabrid ka oma kodus, mitte ainult teatris.

"Võõrustamine on meil veres, ju on see pärit mu lapsepõlvest. Meil käisid tihti külalised ja nii on see ka meil. Spontaansus on teatringkondades teada, meie poole võib alati külla tulla," räägib Rein. Viimatine äge pidu, kui pärast esietendust Estonias koguneti Mikkude juurde, tõi kokku rohkem kui parkümmend inimest. "Naabrid olid veidi häiritud, üks helistas ja palus, et ehk saaks natuke vaiksemalt. Aga teine oli väga rahul, sest ooperimuusikat kodust lahkumata kuulata on ka tore," naerab Angelika.

Tikenbergi maja on nii hästi ehitatud, et kui Mikkude endine naaber, pianist Sten Lassmann tiibklaveril harjutas, võis tema mängu ainult aimata. "Vanade majade seinad on paksud ja muusikutele on see hea, sest kus ikka instrumenti harjutada kui mitte kodus," lisab Angelika. Ka nende kodus on klaver, millel mängivad nii lapsed kui ka Angelika. Mis teeb kodust kodu, mille salong on avatud kultuuritegelastele, mis hoiab elus peretraditsioone ning asjade kaudu meenutab nii tsaari- kui Pätsi aega ja on heas mõttes privaatne, sest ühestki ümberkaudsest majast ei ole võimalik jälgida ooperiteatri pere tegevusi nende kodus? Angelika ja Rein: "Ükskõik kui keeruline elu ka väljaspool kodu ei oleks, kodu peab olema koht, kuhu iga pereliige saab ja tahab tulla. Kodust teeme kodu me ise - perekond."

"Panime kolmekordsed aknad, et linnamüra tuppa ei kostuks." Rein

"Enamiku esemeid oleme restaureerinud ise."
ngelika

"Kujundamise raskus seisneb oskuses leida erilisi asju taskukohase hinnaga."
ngelika

"Meie kodu on seotud enamasti asjadega, mis kannavad meie endiga seotud lugusid." Rein

"Võõrustamine on meil veres." Rein

ELUTOA NURK , kuhu viieliikmeline pere mahub kenasti telekat vaatama.OOPERIPEREKOND Rein ja Angelika Mikk.OMA KÄTEGA

RESTAUREERITUD 1930ndatel valgustas paljusid kodusid suure riidest kupliga põrandalamp. Mikud said selle Mustamäelt ühe daami käest ja restaureerisid - panid uued juhtmed, pealisriide, narmad ja äärispaelad.KANAPEED võib pidada nurgadiivani eelkäijaks. Seda pole ainult ilus vaadata, sellel on ka mõnus istuda. ÜKS ESIMESI ESEMEID, mille Mikud soetasid, oli biidermeierstiilis mahukas kummut.AVAR SALONG , mille ühes otsas on söögituba ja teise jääb puhkenurk.KLAVER SAABUS HILJUTI Sellele "komistas" Angelika ühes vanalinna kohvikus.REINU ISA , ooperilavastaja Arne Miku mahukast ja haruldasest noodikogust toodi osa Angelika ja Reinu juurde. Arne Kadrioru koju kolleksioon ei mahtunud. REINU EMA Reet Miku tsaariaegne aaderdatud kummut, mille sõbrad kinkisid Reeda perele pärast seda, kui kui nende Kaupmehe tänaval asunud kodu 1944. aasta pommitamises hävis.KÖÖKI kaunistavad Lepo Mikko maal (paremal) ning natüürmort kalade ja kõrvitsaga, mis pärit Angelika lapsepõlvkodust.PEEGLILAUD on jäädvustatud Mirjam Peili ja Toomas Zuppingu raamatusse "Toast tuppa", mis kirjeldab Eesti linnakodude ajalugu. See juugendlik mööbliese on kaunis näide 1920ndate keskklassi perenaise arsenalist. ANTIIGI KESKEL kasvav uus põlvkond.INSPIREERIV MAGAMISTOAMÖÖBEL , Reinu ema ristiisalt päranduseks saadud eriline juugendkomplekt, mis tekitas Mikkudes sügava huvi antiikmööbli vastu. Luterma kohvrid kapi otsas on suurepärase panipaik. JÕULUD KARUGA Angelika ja Rein oma kolme lapse ja koer Karuga.VORSTITÖÖSTUR TIKENBERGI MAJA , kus iga korter "laiutab" poolel korrusel.KODU SÜDA Kööki kogunevad nii omad kui sõbrad.

Tekst: KAIRIT TSÄRO-MIRME Fotod: KARLI SAUL